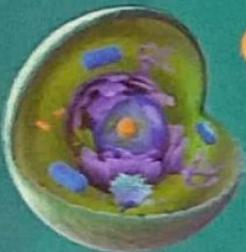
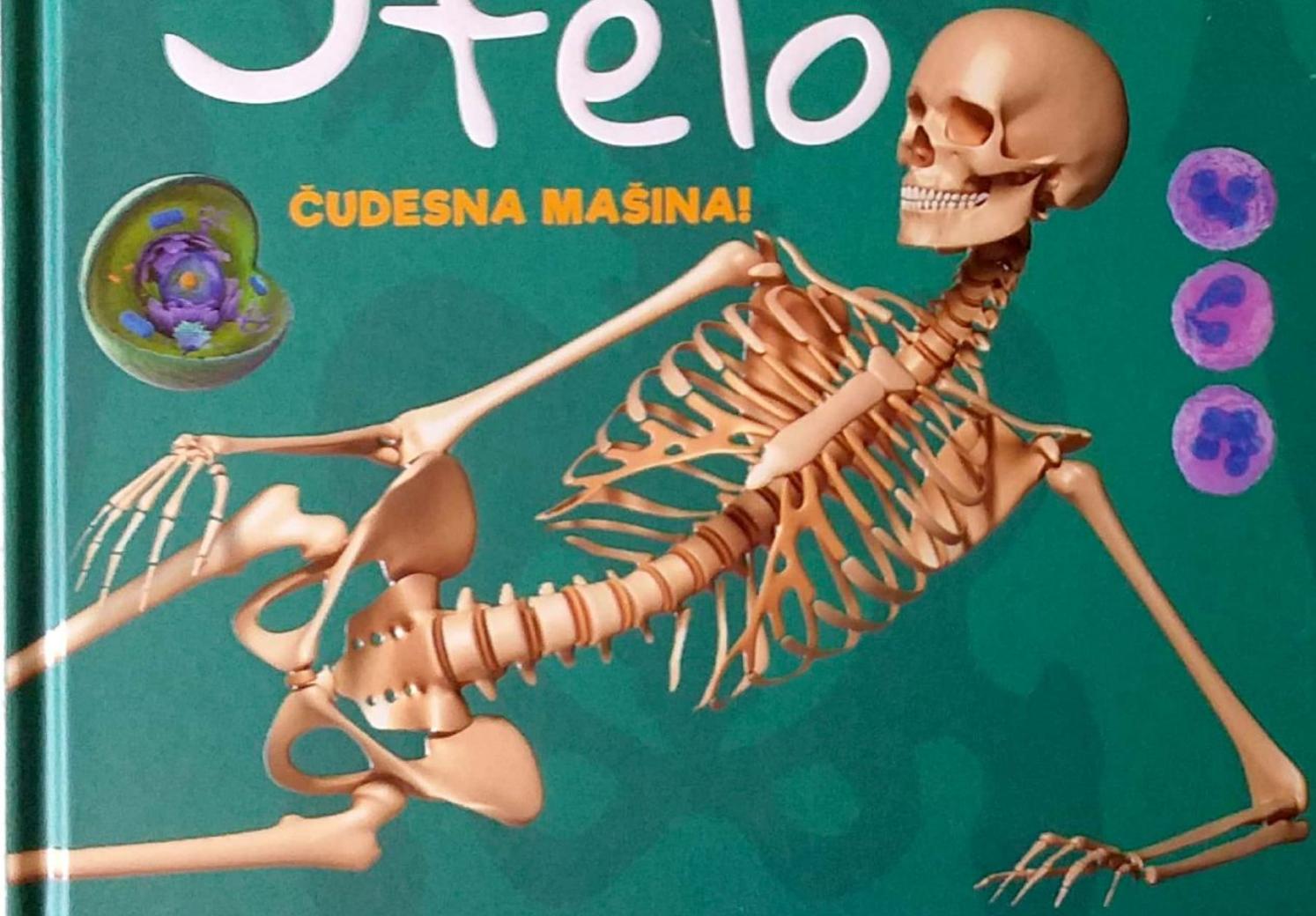

Ljudeško telo

ČUDESNA MAŠINA!

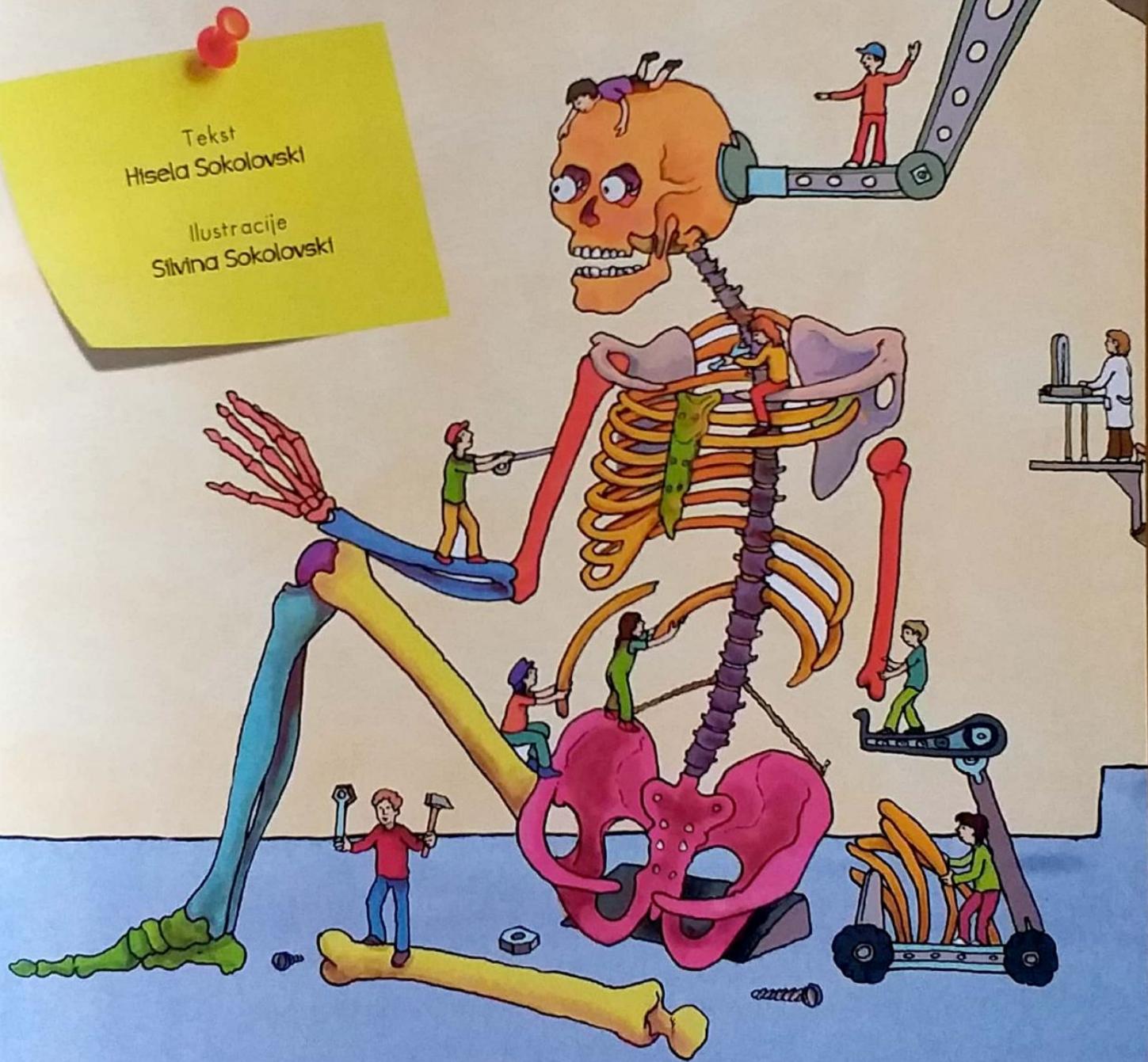

LJUDSKO TELO

ČUDESNA MAŠINA!

Tekst
Hisela Sokolovski

Ilustracije
Silvina Sokolovski

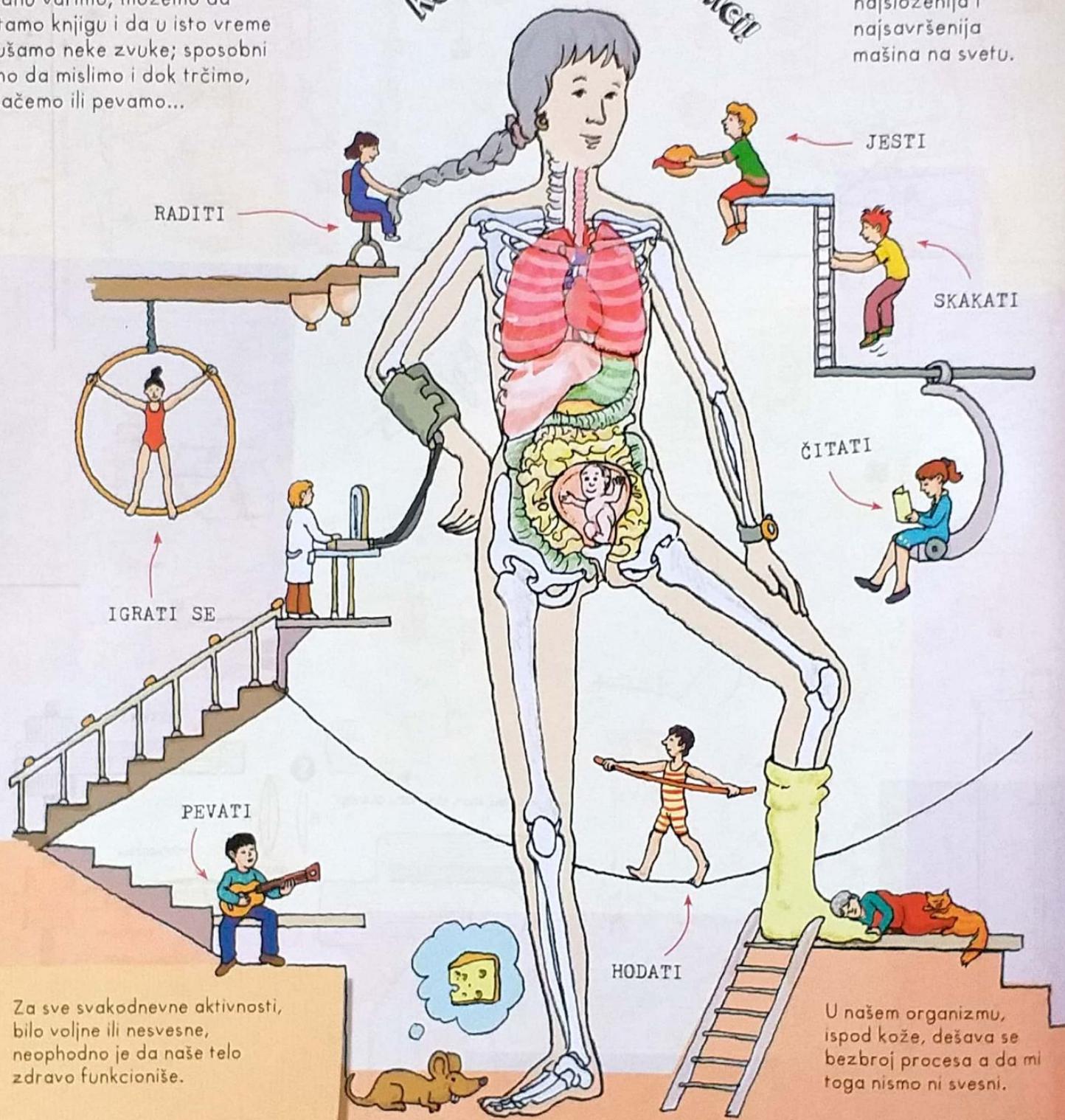

LJUDSKO TELO

Kakva čudesna mašina!

Dok spavamo, mi istovremeno dišemo; naše srce neprestano kuca dok jedemo i dok tu hranu varimo; možemo da čitamo knjigu i da u isto vreme slušamo neke zvuke; sposobni smo da mislimo i dok trčimo, skačemo ili pevamo...

Ljudsko telo je najsloženija i naјсавршенија mašina na svetu.

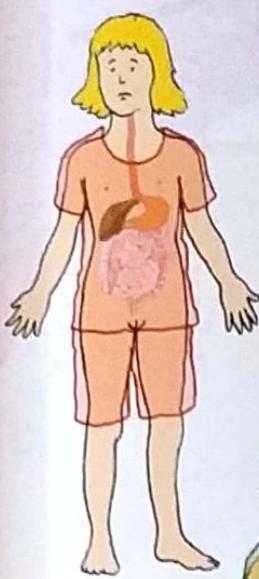

KO JE ZADUŽEN ZA
IZVRŠAVANJE TIH SILNIH
ZADATAKA?

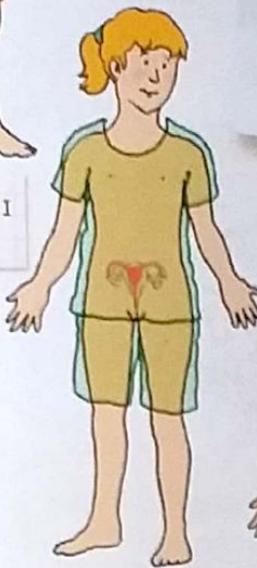
Naše telo!

Ono je toliko mudro da je sve
organe rasporedilo u sisteme
koji istovremeno obavljaju
svoje zadatke.

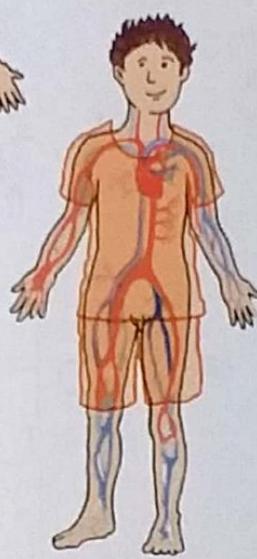
POGLEDAJMO NEKE OD NJIH...

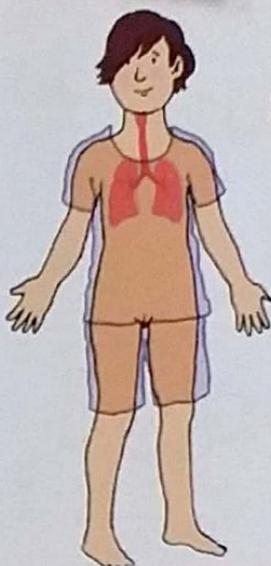
DIGESTIVNI
SISTEM

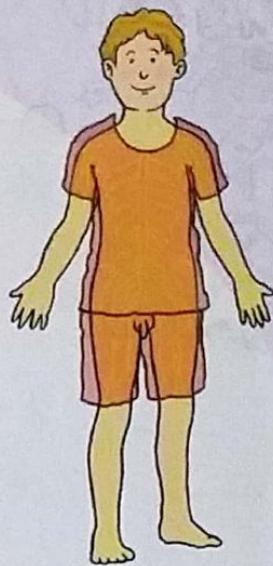
REPRODUKTIVNI SISTEM

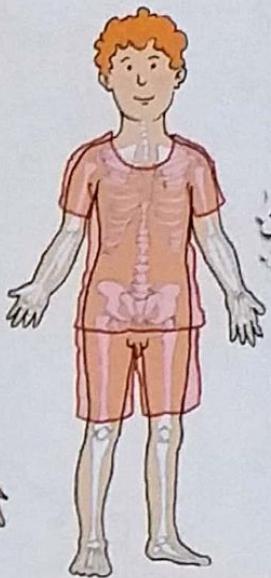
KARDIOVASKULARNI SISTEM

RESPIRATORNI SISTEM

NERVNI
SISTEM

LOKOMOTORNI SISTEM

MI SMO ĆELIJE

Svaki milimetar našeg tela sastavljen je od ćelija. One su toliko male da nam je neophodan mikroskop da ih vidimo. U ljudskom telu ih ima na milione i milione, a one su i veoma raznovrsne, zavisno od mesta u telu i funkcije koju obavljaju.

MIŠIĆ

KOST

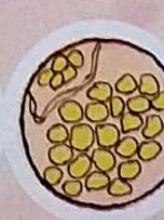

KOŽA

GUSTATIVNE
PAPILE

ĆELIJA
MASNOG
TKIVA

NEURONI

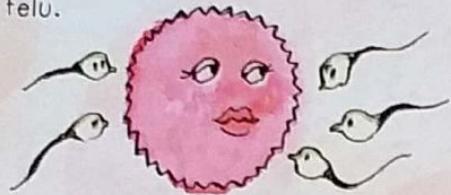
KOLIKO SE SAMO RAZLIKUJU!

ĆELIJE I GENI

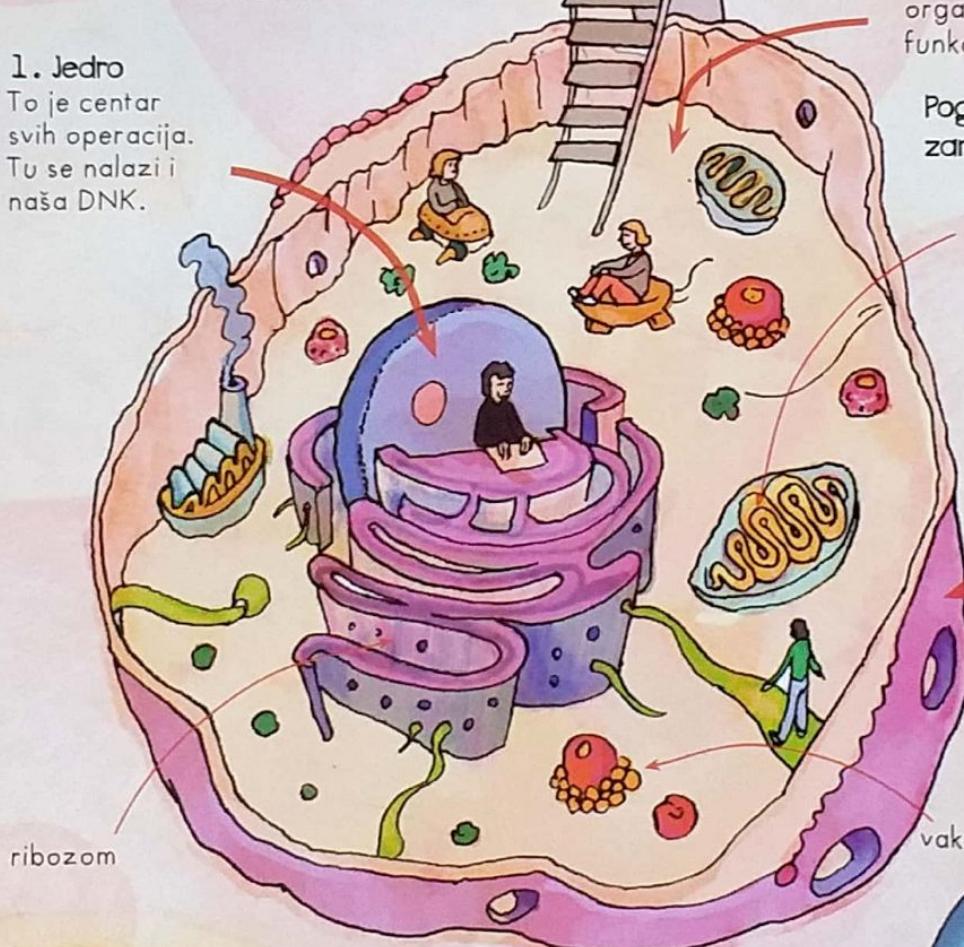
Svaka ćelija živi, jede, diše, rasije...

Osim toga, svaka ćelija izvršava određenu funkciju u našem telu.

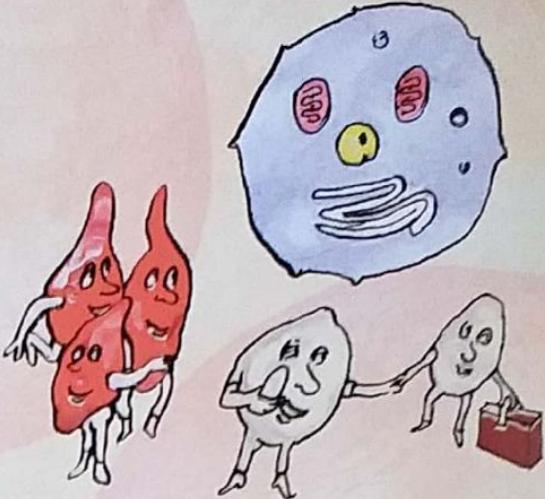

PUT U UNUTRAŠNOST ĆELIJE

1. Jedro
To je centar svih operacija.
Tu se nalazi i naša DNK.

DA LI ZNATE DA NEKE ĆELIJE ŽIVE DUŽE OD DRUGIH?
Neuroni obavljaju funkciju celog života. Ćelije koje čine naše kosti oko 30 godina. Crvena krvna zrnca oko 4 meseca, a ćelije kože samo 3 nedelje!

... razmnožava se i umire.

Ćelija je najmanja gradivna jedinica tela koja postoji.

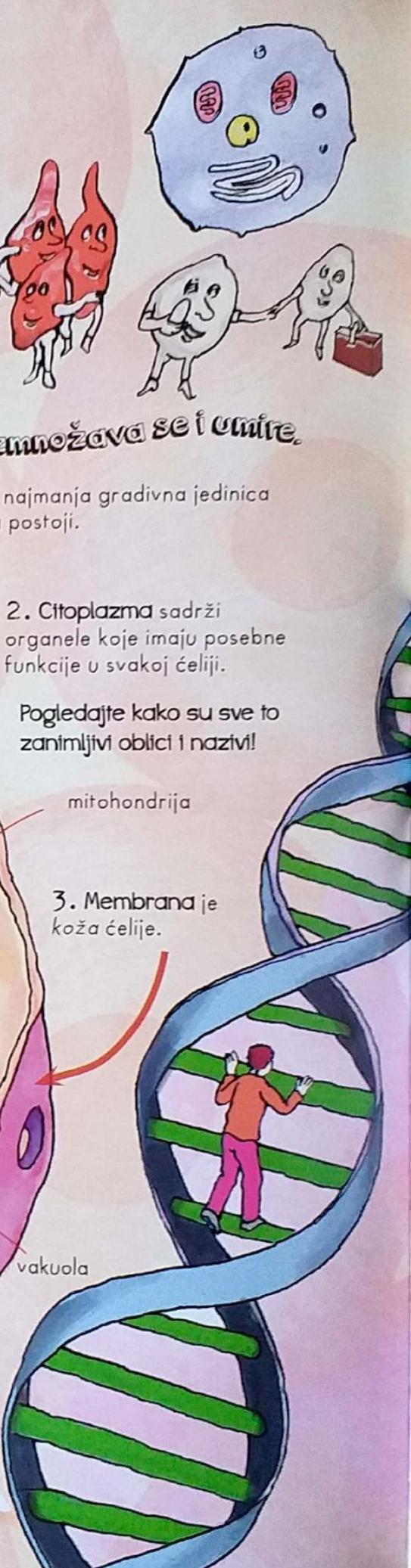
2. Citoplazma sadrži organele koje imaju posebne funkcije u svakoj ćeliji.

Pogledajte kako su sve to zanimljivi oblici i nazivi!

mitohondrija

3. Membrana je koža ćelije.

vakuola

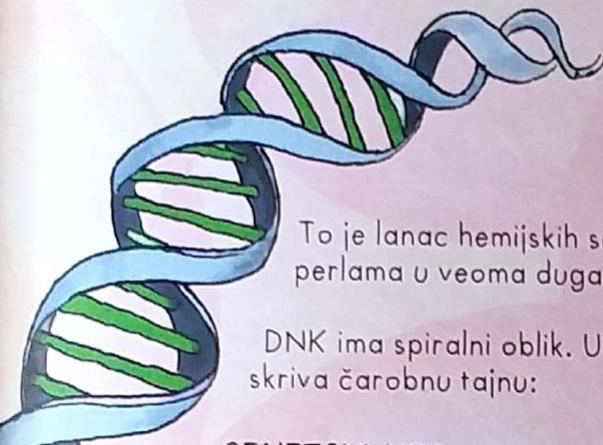

TAJNA ŠIFRA

DA LI STE IKADA ČULI ZA DNK?

(DEZOKSIRIBONUKLEINSKA KISELINA)

Čik izgovorite
to brzo!

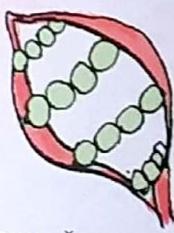

DNK

To je lanac hemijskih supstanci, nalik perlama u veoma dugačkoj ogrlici.

DNK ima spiralni oblik. U svojoj unutrašnjosti skriva čarobnu tajnu:

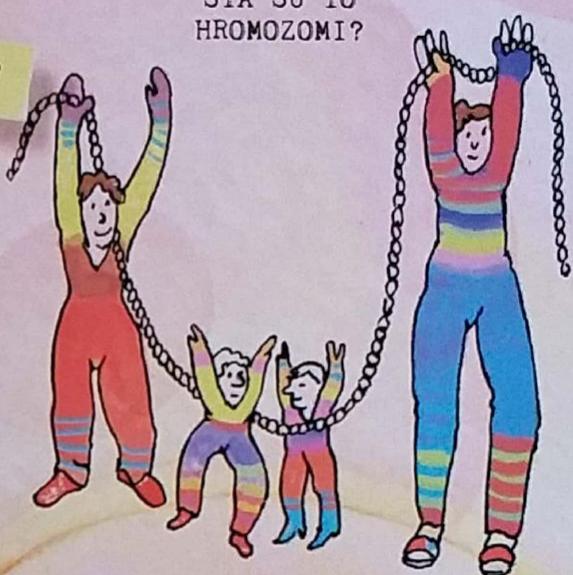
GENETSKI KOD

TO JE ONO ŠTO
SVAKOG OD VAS ČINI
JEDINSTVENIM!
Svaki gen sadrži
informacije o nekoj
vašoj karakteristici:
boja očiju, oblik ruku,
visina i tako dalje.

ŠTA SU TO
HROMOZOMI?

Oni su nalik ljuškim i sićušnim
lutkicama, koje su nastale spajanjem
delova velike D NK slagalice.

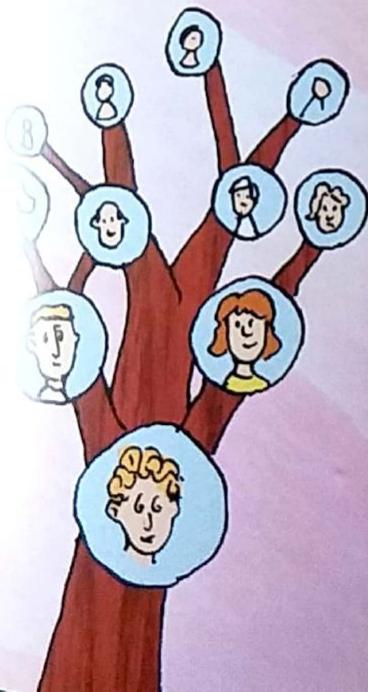

HROMOZOMI

Ljudska bića imaju
46 hromozoma, koji
su sastavljeni
u parove.

UNJIMA SE NALAZE NAŠI GENI!

Zašto ličimo na mamu i tatu?

Mnogi naši geni su isti kao i kod naših
roditelja zato što potičemo od njihovih
ćelija.

Svaki hromozomski par sadrži jedan deo
vaše majke i jedan deo vašeg oca. Ali
koliko god na njih da ličimo...

NE POSTOJE DVE POTPUNO ISTE OSOBE!

Čak se i blizanci u ponečemu
razlikuju.
A vi... na koga vi ličite?

SADRŽAJ

LJUDSKO TELO	4
ČELIJE I GENI	6
SRCE, SRCE!.....	8
KRETANJE KRVI.....	10
DIŠETE LI?.....	12
JOŠ NEŠTO O DISANJU.....	14
JESTE LI GLADNI?.....	16
ČIŠĆENJE I PODMAZIVANJE	18
ČUVAJTE I NEGUVJTE SVOJE TELO.....	20
TELO U POKRETU.....	22
JAKI I SAVITLJIVI.....	24
VELIKI ŠEF.....	26
MREŽA NERAVA!.....	28
SVET OSEĆAJA	30
VIDIMO, VIDIMO! ŠTA VIDITE?.....	32
ČUJETE LI ME?.....	34
SVIĐA LI VAM SE?.....	36
IGRAJTE SE SVOJIM ČULIMA	38
SPOLJAŠNOST.....	40
FABRIKA BEBA	42
ŽIVOTNI PUT.....	44

Ljudsko telo

ČUDESNA MAŠINA!

Spremite se da istražite sve
kutke savršene i čudesne mašine
– ljudskog tela. Počev od ćelija,
preko srca, različitih sistema
i organa, sve do neverovatnih
čula, krenite veličanstvenom
stazom života. Prepustite
se zadržljivačem putovanju,
koje obiluje jednostavnim
objašnjenjima, zanimljivim
podacima i zabavnim
ilustracijama.

Jeste li dovoljno hrabri da se
upustite u ovaku avanturu?

